

Γλωσσάρι

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΕΥΚΛΕΙΔΗ¹

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΑΝΤΑΣ²

Πανεπιστήμιο Πατρών

Όπως είχε εξαγγελθεί στο Προλογικό Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (Τεύχος 1, Τόμος 4), μια διαπιστωμένη ανάγκη των ελλήνων ψυχολόγων είναι η απόδοση των ξένων όρων στα ελληνικά. Για το λόγο αυτό αναλάβαμε να συγκεντρώσουμε όρους που χρησιμοποιήθηκαν, στη ξενόγλωσση μορφή τους, στα άρθρα που έγιναν αποδεκτά για δημοσίευση στο περιοδικό ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ και να διατυπώσουμε μια πρόταση μετάφρασης. Για μερικούς όρους οι οποίοι χρησιμοποιούνται με διάφορες παρεμφερείς σημασίες αποφασίστηκε να προταθεί μια κυρίαρχη απόδοση και στη συνέχεια να υπάρξει συζήτηση μεταξύ των μελών της ΕΛΨΕ, που ενδιαφέρονται για το θέμα, ως προς τις εναλλακτικές σημασίες. Οι όροι αυτοί σημειώνονται με αστερίσκο (*). Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει γόνιμος διάλογος αλλά και διασαφήνιση των όρων με ορατά οφέλη για όλους τους ψυχο-

λόγους. Η προσπάθεια αυτή θα συνεχισθεί και στο μέλλον με στόχο να παρουσιάζεται ένα σύνολο όρων και η μετάφρασή τους, το οποίο θα δημοσιεύεται κάθε φορά μόνο στο πρώτο τεύχος κάθε τόμου. Το σύνολο αυτό των όρων θα αποτελείται από κάθε προηγούμενο γλωσσάρι εμπλουτισμένο με τους όρους των άρθρων που έγιναν δεκτά για δημοσίευση την αμέσως προηγούμενη χρονιά. Τα μέλη της ψυχολογικής κοινότητας της χώρας μας προσκαλούνται να συμμετάσχουν στον εμπλουτισμό του γλωσσαρίου μέσω της επισήμανσης στα άρθρα που υποβάλλουν για δημοσίευση των ξενόγλωσσων όρων, για την απόδοση των οποίων στα ελληνικά υπάρχει αμφιβολία. Με το πνεύμα αυτό, η αναδημοσίευση και η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του Γλωσσαρίου επιτρέπεται με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

* Οι συντάκτες του γλωσσαρίου θα ήθελαν να έχουν τεκμηριωμένες απόψεις των μελών της ΕΛΨΕ για την απόδοση του όρου αυτού.

Διεύθυνση:

1. Αναστασία Ευκλείδη, Τμήμα Ψυχολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, 540 06 Θεσσαλονίκη. Τηλ.: *30-31-997374 Fax: *30-31-997384 E-mail: efklides@psy.auth.gr

2. Αριστοτέλης Κάντας, Ευκαλύπτων 15, 15126 Μαρούσι, Αθήνα, Τηλ. Fax: *30-1-6128881 E-mail: akantas@netor.gr

A

agreeableness	προσήνεια, ευπροσηγορία
American Psychological Association	Αμερικανικός Ψυχολογικός Σύλλογος
American Psychological Society	Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία
anticipation	προσδοκία
appraisal	εκτίμηση, αξιολόγηση
artifacts	παραπροϊόντα (στατιστικά)
attachment theory	θεωρία προσκόλλησης
attitude	στάση
attribution	απόδοση αιτιών
attribution theory	θεωρία της απόδοσης αιτιών
auditory digit span	μνημονικό πεδίο ακουστικά παρουσιαζόμενων ψηφίων

C

category systems	κατηγορικά συστήματα
cluster analysis	ανάλυση συστάδων
coefficient of determination	δείκτης προσδιορισμού
*cognition(s)	γιγνώσκειν, γνώση, ιδέες
*cognitive	γνωστικός (από την άποψη του γνώστη, του φορέα της γνώσης, π.χ., Γνωστική Ψυχολογία), γνωσιακός (από την άποψη της γνώσης, π.χ., γνωσιακή επεξεργασία).
cognitive-analytic-therapy	γνωστική-αναλυτική-θεραπεία
cognitive appraisal	γνωστική αξιολόγηση
cognitive dissonance	γνωστική ασυμφωνία
collage	σύνθεση, συγκόλληση
confirmatory factor analysis	επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση
conscientiousness	ευσυνειδησία
construct validity	εγκυρότητα εννοιολογικής κατασκευής
coping strategies	στρατηγικές αντιμετώπισης
criterion	κριτήριο
criterion contamination	μόλυνση του κριτηρίου
criterion deficiency	ανεπάρκεια κριτηρίου
criterion-related validity	εγκυρότητα σε σχέση με το κριτήριο
criterion relevance	σχετικότητα του κριτηρίου
critique of typical practice	κριτική της τυπικής πρακτικής
culture-openness to experience	πνευματική καλλιέργεια, δεκτικότητα σε εμπειρίες

D

declarative knowledge	δηλωτική γνώση
descriptive quantitative method	περιγραφική ποσοτική μέθοδος
descriptive statistics	περιγραφική στατιστική

E

ego control	έλεγχος του εγώ
ego resiliency	προσαρμοστικότητα του εγώ
eigenvalue	ιδιοτιμή

emotional stability	συναισθηματική σταθερότητα
empathy	ενσυναίσθηση
ethnography	εθνογραφία
ethogenic research	ηθογενής έρευνα
event-related potentials	προκλητά δυναμικά
expectation	προσδοκία
exploratory factor analysis	διερευνητική παραγοντική ανάλυση
extroversion	εξωστρέφεια
F	
facet	επιμέρους όψη
factor score	παραγοντική τιμή, παραγοντική βαθμολογία
feminist research	φεμινιστική έρευνα
G	
goal	στόχος
goodness of fit	δείκτης προσαρμογής, δείκτης καταλληλότητας
H	
heterotypic continuity	ετεροτυπική συνέχεια
homotypic continuity	ομοτυπική συνέχεια
I	
identity	ταυτότητα
infusion programme	πρόγραμμα έγχυσης
interaction analysis	ανάλυση αλληλεπίδρασης
internal working model	εσωτερικό μοντέλο εργασίας
item	ερώτηση, στοιχείο
J	
judgment	κρίση
K	
kurtosis	κύρτωση
L	
loading	φόρτιση
M	
measure development research	έρευνα ανάπτυξης εργαλείων αξιολόγησης
multivariate correlational methods	πολυμεταβλητές μέθοδοι συσχέτισης
multivariate statistical analysis	πολυμεταβλητή στατιστική ανάλυση
O	
oblique rotation	πλάγια περιστροφή των αξόνων
one way analysis	ανάλυση μονής κατεύθυνσης
one way ANOVA	ανάλυση διακύμανσης μονής κατεύθυνσης

operational knowledge
operational thinking

λειτουργική γνώση
λειτουργική σκέψη

P

paradoxical intention
path analysis
personal disturbance scale
phenomenological research
power
predictor
principal components analysis
problem solving (technique)
procedural knowledge
procrastination
psychometric research

παράδοξη πρόθεση
ανάλυση διαδρομών
κλίμακα προσωπικών διαταραχών
φαινομενολογική έρευνα
ισχύς, εξουσία
προγνωστικό όργανο
ανάλυση κύριων συνιστωσών
(τεχνική) επίλυσης προβλημάτων
διαδικαστική γνώση
αναβλητικότητα
ψυχομετρική έρευνα

Q

qualitative content analysis
quantitative experimental design
quantitative quasi-experimental design

ποιοτική ανάλυση περιεχομένου
ποσοτικός πειραματικός σχεδιασμός
ποσοτικός ημι-πειραματικός σχεδιασμός

R

range restriction
rating scales
rationale
reality
reattribution training

περιορισμός εύρους
κλίμακες αξιολόγησης
συλλογιστική
πραγματικότητα
επαναπροσδιοριστική εκπαίδευση/άσκηση

S

schema(ta)
self-control
self-management
scientific literacy
scree plot
situation specificity
skewness
score
specialist degree
standard
status
structuralism
survey
systematic analysis

σχήμα(τα)
αυτοέλεγχος
αυτοδιαχείριση
γνώση βασικών επιστημονικών εννοιών
διάγραμμα παραγόντων
ιδιαιτερότητα της κατάστασης
ασυμμετρία
βαθμός, βαθμολογία, τιμή
πτυχίο ειδικότητας
τυπικός
(κοινωνικό) κοινωνική θέση, κύρος
δομισμός
δημοσκόπηση
συστηματική ανάλυση

T

test
test anxiety

τεστ
άγχος εξετάσεων